

3.4 VESIHUOLTOLIIKELAITOS

Veden myynti m³
2 020 000

Liittyjämäärä (kulutuspaikat)
9150

Johtoverkosto yhteensä
988 km

3.4.1 Vesihuoltoliikelaitoksen Talousarvioesitys 2026 ja Talousarviosuunnitelma vuosille 2027–2028

Tuusulan vesihuoltoliikelaitos

Vastuuhenkilö: Liikelaitoksen johtaja Jukka Sahlakari

Vesihuoltoliikelaitos (myöhemmin liikelaitos) sisältää kolme palveluyksikköä, vesilaitoksen, viemärlaitoksen ja huleveden. Liikelaitoksen tuloslaskelmaosa eritellään palveluyksikkökohtaisiin käyttötalousosiin. Toiminnalliset suunnitelmat ja tavoitteet laaditaan liikelaitostasolle ja ne sisältävät kaikki palveluyksiköt. Palveluyksikkötasolla seurataan talouden tunnuslukuja, joiden perusteella esim. määritellään taksoja.

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille liikelaitos toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän laatuvaatimukset täyttävää vettä, joka hankitaan sopimuksen mukaisesti Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymältä (KUVESI). Jätevedet liikelaitos viemäriä ja johtaa Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun Liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) verkostoon/tunneliin. Tuusulan kunta on osaomistajana molemmissa kuntayhtymissä. Tunnelin kautta jätevedet johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelun (HSY) Viikinkimäen jätevedenpuhdistamolle. Erillisviemäroidyillä toiminta-alueilla liikelaitos johtaa hulevedet (sadevedet ja perustusten kuivatusvedet) hallitusti vesistöihin.

Painopisteet toiminnassa

Vesi- ja jätevesimäärien arvioidaan kasvavan hitaasti vielä muutaman vuoden. Kuluttajia tulee lisää, mutta veden käyttö vähenee per asukas johtuen mm. energian kallistumisesta ja vähävetisten kalusteiden yleistyessä. Selkeämpi kulutuksen kasvu tapahtuu vasta uusien isojen alueiden (mm. Rykmentinpuiston, Sulan teollisuusalueen sekä Lahelanpelto III:n) rakentumisen myötä.

Jäteveden käyttömaksua korotetaan vuoden alusta 5 prosenttia. Veden- ja jäteveden perusmaksuja noin 10 prosenttia. Korotuksien vaikutus on noin 360 000 euroa vuodessa. Korotusten tarve syntyy erittäin laajasta uusinvestointiohjelmasta sekä Järvenpään läpi kulkevan siirtoviemärin uusimisesta. Muina syinä esitettyihin korotuksiin on mm. rahoituksen korkojen sekä vuokratulujen ja ICT kulujen noususta.

Saneerausvelan kasvaessa liikelaitos panostaa saneeraustoiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittämiseen, toteuttamiseen ja valvontaan mm. koulutuksella. Kehitystoimintaan sisältyy myös kunnan sisäisen yhteistyön ja toteutuksen kehittäminen saneerauskohteissa, joissa saneerataan samalla katurakenne ja vesihuolto. Tämä kehitystyö odottaa rahoituksen järjestymistä teiden perusparantamiseen.

Toimintaympäristön- ja toiminnan muutokset

Suomessa vesihuolto on yleensä ottaen vakaata toimintaa, niin myös Tuusulassa. Maailman poliittinen tilanne on helpottunut, mutta tuo edelleen epävakauden ilmapiiriä mm. sähkön saatavuuteen, materiaalien saatavuuteen ja hintoihin. Näihin varaudutaan yhdessä kunnan ja naapurilaitosten kanssa mm. päivittämällä varautumissuunnitelmia, lisäämällä varavoimaa, ennakoimalla materiaalitilauksia, jatkuvalla

kouluttautumisella sekä yhteisillä harjoituksilla naapurilaitosten kanssa. Tavoitteena on saada hulevesien järjestämisen vastuiden käytänteet toimintaan ensi vuonna.

Strategian toteuttaminen

Liikelaitoksen vuoden 2026 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnanvuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat kaikkia palveluyksiköitä.

- Vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmän rakentaminen pilottialueelle, työ jatkuu vuodelta 2025
 - Mittari: Mittausjärjestelmän valinta ja pilottialueen rakentaminen ja käyttöönotto
- Vesihuoltolaitoksen verkostoasentajien prosessikuvaukset
 - Mittari: asiakirjat laadittu

Riskiarvio

Vesihuoltotoiminta on sääriippuvainen. Rankkasateet aiheuttavat riskin jätevesiverkoston ja hulevesiverkoston sekä pumppaamoiden tukkeutumiselle ja tulvimisille. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkäästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 prosenttia eli 130 000 euroa. Lisäksi tukkeutumiset ja putkirikot aiheuttavat pääsääntöisesti omaisuusvahinkoja kolmansille osapuolille ja korjauskustannuksia liikelaitokselle. Kustannukset ovat vuosittain 10 000–200 000 euroa.

Riskejä syntyy myös suppeasta organisaatiosta. Esimerkiksi hallinnon ja työjohton yksittäiset työtehtävät ja osaaminen on vain yksittäisen työntekijän takana.

Riskien hallintaa hoidetaan mm. sähköisillä MISO-työpäiväkirjalla ja Buildie-työmaapöytäkirjoilla sekä yhteistyöllä naapurivesilaitosten kanssa mukaan lukien yhteiset erityistilanteiden harjoitukset ja materiaalien lainaukset. Liikelaitoksella on 110 KVA:n siirrettävä varavoimakone jätevesipumppaamoiden sähkökatkosten hallinnan varalle. Hankinta tehtiin aikoinaan yhteistyössä naapurilaitosten kanssa. Vuoden 2023 aikana hankittiin yhdessä kunnan kanssa lisää varavoimakoneita erillisen suunnitelman mukaisesti.

Valtakunnallisella tasolla vesihuoltoon valmistui räätälöity riskienarviointisovellus, joka otettiin käyttöön Tuusulassa vuoden 2017 aikana. Sovelluksessa ylläpidetään toimenpideohjelmaa, joka tarkastetaan vuosittain valvontaviranomaisen tarkastuksessa.

Henkilöstösuunnitelma

Liikelaitoksella on vakituudessa työsuhteessa 18:sta henkilöä. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen, ELY:n ja Kuntien Putkimestarit ry:n järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten tai kunnan kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Investointisuunnitelma 2026-2028

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Kohteet tarkentuvat 2026 rakennusohjelman laatimisen jälkeen. Liikelaitos on mukana suunnittelemassa omalta osaltaan Tuusulan uudisrakentamishankkeita. Liikelaitos varautuu jatkamaan isojen kohteiden (Rykmentinpuiston laajennuksen, Lahelanpelto III:n ja Mattilan alueen) rakennuttamista.

Laitoksen omia isoja kynnysinvestointihankkeita ovat Koillis-Hyrylän ja Focuksen siirtoviemärihankkeet sekä Järvenpään läpi menevän Kellokosken pääviemärin saneeraus/laajennushanke yhdessä Järvenpään Veden ja KUVES:n kanssa. Nämä ajoittuvat vuosille 2027–2031.

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa 5- vuotissaneeraussuunnitelman mukaisesti. Saneeraukseen liikelaitos on budjetoanut vuosittain noin 1,7 miljoonaa euroa (lähivuosina tarve nousee 2–2,5 miljoonaan euroon).

Seuraavien lähivuosien investointien määräraahatarve on noin 7–12 miljoonaa euroa vuodessa.

Haja-asutusalueen vesihuoltoa liikelaitos rakennuttaa vesihuollon kehittämissuunnitelman (2022) mukaisesti.

Talous ja tuottavuus

INVESTOINNIT	TP 2024	TS 2025	Ennuste OVK2/2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Investointi menojen erittely alueittain	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €
U, ETELÄ-TUUSULA	-2 946	-2 460	-2 460	-3 970	-6 200	-5 250	-3 000	-2 350
U, JOKELA	0	-290	-290	-100	-170	-1250	-500	-150
U KELLOKOSKI	-59	-1270	-1270	-30	-30	-600	0	0
U,K, MUUT KOHTEET	-1 400	-2 800	-2 800	-2 100	-5 300	-4 600	-4 400	-3 400
U, Tietokoneohjelmistot	-27							
U, Koneet ja kalusto	-185	-300	-300	-300	-300	-300	-100	-100
MENOT	-4 617	-7 120	-7 120	-6 500	-12 000	-12 000	-8 000	-6 000

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= korvausinvestointi vai U= uusi investointi.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	Ennuste OVK2/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Selite								
Laskutettu vesi m3	2 007 412	2 010 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000	2 040 300	2 050 000	2 060 000
€/m3	1,74							
Käyttömaksu	1,51	1,51	1,51	1,59	1,66	1,75	1,84	1,84
Vesijohtoverkoston pituus km	393	397	397	401	405	409	413	417
Mittaamaton vesi %	19 %	13 %	13 %	13 %	13 %	13 %	13 %	13 %
Laskutettu jätevesi m3	2 021 773	1 970 000	1 970 000	2 020 000	2 030 000	2 040 000	2 050 000	2 055 000
€/m3	2,05							
Käyttömaksu	2,00	2,10	2,10	2,21	2,21	2,32	2,43	2,55
Jätevesiverkoston pituus km	395	399	399	403	407	411	415	419
Sadevesiverkoston pituus	180	182	182	184	185	187	189	191
vuotovesi %	43 %	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %
Saneeraus								
Vesijohto m	1400	500	500	500	500	500	500	500
Jätevesiviemäri m	1 670	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	2/6	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50

Käyttösuunnitelmat tulosalue 2026

Käyttösuunnitelmaraportti 2026

koko laitos

Tilin nimi	Talousarvio 2026	Muutettu KS 2026	erotus KS-BUD	Muutettu TA Kommentti
TOIMINTATUOTOT	9 113 000	9 113 000		
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	100 000	100 000		
TOIMINTAKULUT	5 735 417	5 735 417		
TOIMINTAKATE	3 477 583	3 477 583		

Käyttösuunnitelmat palveluyksiköittäin 2026

Vesilaitos

Tilin nimi	Talousarvio 2026	Muutettu KS 2026	erotus KS-BUD	Muutettu TA Kommentti
TOIMINTATUOTOT	4 063 000	4 063 000		
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	100 000	50 000	-50 000	Siirretty puolet viemärlaitokselle
TOIMINTAKULUT	2 739 758	2 739 758		
TOIMINTAKATE	1 423 242	1 373 242	-50 000	

Viemärlaitos

Tilin nimi	2026	2026	KS-BUD	Kommentti
TOIMINTATUOTOT	5 030 000	5 030 000		
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		50 000	50 000	Siirretty puolet vesilaitokselta
TOIMINTAKULUT	2 976 159	2 976 159		
TOIMINTAKATE	2 053 841	2 103 841	50 000	

Hulevesi

Tilin nimi	Talousarvio 2026	Muutettu KS 2026	erotus KS-BUD	Muutettu TA Kommentti
TOIMINTATUOTOT	20 000	20 000		
TOIMINTAKULUT	19 500	19 500		
TOIMINTAKATE	500	500		

